

Visie

» stip op de horizon

*identiteit // **Strategische Visie 2030** // veelzijdige stad met karakteristieke dorpen in een groen landschap // vier basisprincipes die bij elke ruimtelijk initiatief van toepassing zijn // onderscheid stad en land // (Eu)regionale afstemming // Cradle to Cradle // organiseren van draagvlak*

1 Kernopgave

Venlo is een zelfbewuste, herkenbare, internationaal georiënteerde Limburgse gemeente, een stad waar ambitie en traditie sterk met elkaar verweven zijn. Met deze structuurvisie streven we ernaar een leefomgeving te creëren die aansluit bij de historie, het karakter en de identiteit van Venlo en de Venlonaren. Hoe die leefomgeving vorm krijgt, bepalen we uiteindelijk samen.

In dit hoofdstuk lichten we onze kernopgave toe, zoals we die geformuleerd hebben in de Strategische Visie 2030. Deze kernopgave vormt als het ware de stip op de horizon. Wie wil weten waar hij naartoe werkt, moet ook weten waar hij vandaan komt. Voordat we de ingaan op de toekomst, staan we in dit hoofdstuk eerst stil bij het verleden en het heden en de daarmee samenhangende identiteit van Venlo.

1.1 Verleden

Lang geleden was Venlo een Romeinse nederzetting aan de Maas waar Romeinse wegen bij elkaar kwamen. Tijdens de middeleeuwen ontwikkelde Venlo zich als handelsplaats aan de Maas en werd de stad lid van het Hanzeverbond. Daarna heeft Venlo veel geleden onder belegeringen, veroveringen, heroveringen, bombardementen en plunderingen. Venlo was in handen van velen: onderdeel van het Hertogdom Gelre, in de zeventiende eeuw afwisselend Spaans en Staats, in de achttiende eeuw deel van de Nederlandse Republiek, vervolgens Frans, Nederlands, Belgisch en opnieuw - tot vandaag de dag - Nederlands.

De vestingmuren verloren geleidelijk hun defensieve betekenis en vormden steeds meer een keurslijf waarin de stad gevangen zat en elke ontwikkeling onmogelijk maakte. Na de sloop van de vestingwerken eind negentiende eeuw kon Venlo eindelijk weer haar vleugels uitslaan. Zeker toen vanaf 1865 de verbindingen over weg en water werden uitgebreid met spoorwegen. Onder invloed van de industriële revolutie in het Rijnland en het Ruhrgebied steeg de vraag naar tuinbouwproducten explosief en zo werd Venlo steeds meer een stad van tuinders. De opge-

dane ervaring met grensverkeer, handel en internationale samenwerking kon vanaf toen op een positieve wijze worden ingezet. De regionale economie trok aan, infrastructuur werd verbeterd en uitgebreid en in de slipstream van de tuinbouw ontwikkelden logistiek, handel en industrie zich tot een interessante combinatie en een sterk handels-merk. Na de Tweede Wereldoorlog moest Venlo opnieuw een beroep doen op haar doorzettingsvermogen en met succes. Uit de co-creatiesessie die voorafging aan het opstellen van deze visie bleek dat deze strijdbaarheid voor het eigene, onderdeel is van de Venlose identiteit: “doorzetten, op zijn tijd ‘näölen’, maar van binnen trots zijn.”

1.2 Heden

Vandaag de dag is Venlo een logistieke hotspot. De stad en de regio hebben zich in de afgelopen decennia ontwikkeld tot een bloeiende economische regio van nationaal belang. De gemeente Venlo is samengegaan met de gemeenten Tegelen, Arcen en Velden. De tuinbouw heeft zich vanaf 1865 verder ontwikkeld tot een sterke economische bedrijfstak met een grote spin-off naar logistiek en nieuwe technologie. Veel bedrijven hebben zich gevestigd in de nabijheid van de logistieke hotspot die Venlo inmiddels is. Venlo is momenteel een middelgrote centrumstad in een dunbevolkte agrarische regio. Een regio met een snelle economische oostwest-as en een trage, gemoedelijke noordzuid-as. De gemeente Venlo beschikt over een sterke, kennisintensieve industrie, maakindustrie, land- en tuinbouwsector en een sterke transportsector. Maar de vraag naar arbeidskrachten binnen deze sectoren sluit niet aan bij het lokale arbeidsaanbod. De gemeente Venlo heeft tevens een mooie natuurlijke omgeving, beschikt over een boeiende cultuurhistorie en goede verbindingen. Onlangs werd Venlo uitgeroepen tot beste binnenstad van Nederland 2013 -2015. De regionale economie is sterk en groeit, maar krijgt mogelijk in de toekomst te maken met een lichte bevolkingskrimp³.

1.3 Toekomst: ruimtelijke kernopgave

Steunend op de sterke pijlers uit het verleden en heden willen we nu een lijn uitzetten voor de toekomst. Het hebben van een duidelijke visie is daarbij essentieel. Zeker nu de wereld om ons heen sterk in beweging is en de toekomst minder voorspelbaar is. Als ruimtelijke kernopgave in de Strategische Visie 2030 zien we Venlo voor ons als ‘veelzijdige stad met karakteristieke dorpen in een groen landschap’.

Bij deze kernopgave horen ambities en doelen die gevolgen hebben voor de structuurvisie zoals die voor u ligt. Daarom volgt hier een korte toelichting op de Strategische Visie. We streven daarmee naar een meer evenwichtige bevolkingsopbouw, een aantrekkelijk vestigingsklimaat en een sterke maatschappelijke ruggengraat. Daarnaast streven we naar het behoud van lokale voorzieningen en het (toekomstige) verdienend vermogen. Hierdoor blijven we een levendige stad en regio, gekenmerkt door een goede kwaliteit van leven en wonen.

Het doel is iedere inwoner een prettige fysieke en sociale leefomgeving bieden. De combinatie van een stedelijk centrum met dorpskernen en wijken in een groene, historische omgeving van Maas en natuur zorgt voor diversiteit en vitaliteit. Een aantal andere, maar daarom zeker niet mindere, ambities ‘liften’ mee op deze leefkwaliteit, zoals de verdere ontwikkeling van de toeristische sector en de versterking van het vestigingsklimaat voor nieuwe inwoners, instellingen en ondernemingen. Gebleken is dat een groot deel van het geld dat in de regio verdiend wordt, elders wordt uitgegeven. Dit is een gevolg van het hoge aantal forensen onder de hoogopgeleiden werkzaam in de regio. Om de met arbeid verdiende inkomsten meer in de eigen gemeente en regio terug te laten vloeien, werken we aan het versterken van de relatie tussen werken, wonen en recreëren. Voor een meer evenwichtige opbouw van de bevolking willen we jongeren en

hoogopgeleiden binden aan de stad en regio. Dit kan niet alleen met werkgelegenheid en aantrekkelijke woonmilieus, ook een breed palet aan regionale en stedelijke voorzieningen horen hierbij. Venlo streeft er dan ook naar om hét centrum en boegbeeld van de Euregio te worden.

1.4 Basisprincipes

Om de stip op de horizon, zoals we die hierboven schetsen, te bereiken, hebben we in deze structuurvisie naast vijf hoofdlijnen (de majeure opgaven) drie basisprincipes geformuleerd. Dit zijn aandachtspunten die op elk ruimtelijk initiatief van toepassing zijn. De principes zijn eenvoudig en altijd en overal van toepassing. Ze gelden bovendien voor iedereen, dus ook voor de gemeente zelf.

Drie basisprincipes zijn:

- 1. Elk initiatief dat de uitgangspunten van Cradle to Cradle (C2C) als vertrekpunt hanteert, beschouwen we als kansrijker.**

Grondstoffen en fossiele brandstoffen worden schaars en duur. Overschakelen op nieuwe duurzame economische modellen is daarom essentieel. Wij onderstrepen de definitie van ruimtelijke kwaliteit als toekomstwaarde, belevingswaarde en gebruikswaarde en geloven dan ook in het concept C2C. Cradle to Cradle is een innovatief economisch concept dat uitgaat van het continu opnieuw gebruiken van materialen, het gebruiken van schone energie, zuiveren van lucht, water en bodem. Wij hebben als eerste regio ter wereld C2C volledig omarmd en wij hebben in 2014 een koploperspositie in de wereld. We streven ernaar om deze leidende positie te behouden en te benutten en kiezen ervoor om in C2C te blijven investeren. We vinden als gemeente dat wij hierbij een voorbeeldfunctie hebben, en daarmee de taak om onze burgers en bedrijfsleven te inspireren en te overtuigen van de sociale, economische en ecologische meerwaarde. We kiezen ervoor om de uitgangspunten zelf praktisch toe te passen en ontwikkelen zelf een stimulerend instrumentarium.

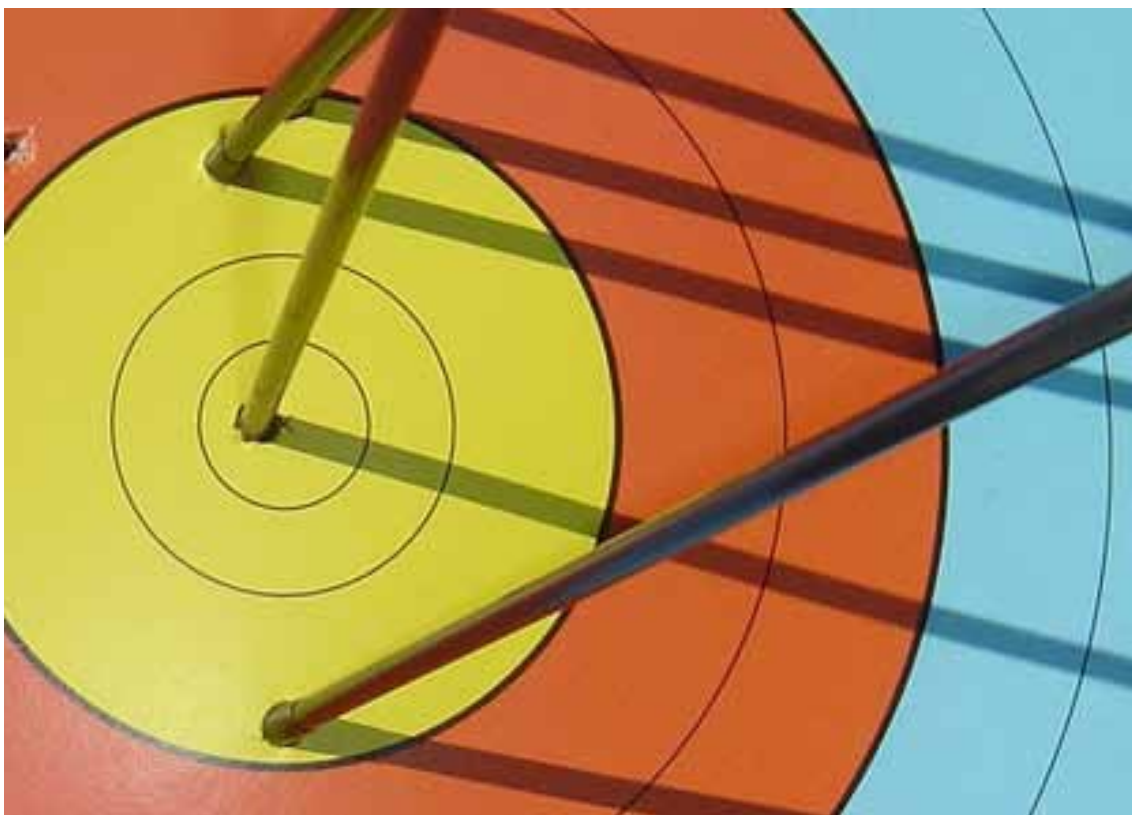
- 2. Elk ruimtelijk initiatief dat onderworpen is aan de vraag wat het betrekken van onze (Duitse) regiogemeenten kan betekenen voor dit initiatief, beschouwen we als kansrijker.**

Samen met onze buurgemeenten beschikken we over een groot achterland met miljoenen inwoners. Verder kijken dan onze gemeentegrenzen kan een verrijking zijn voor het ruimtelijke initiatief. Met name op het gebied van regionale spreiding en concentratie van diverse voorzieningen, bedrijventerreinen, natuur- en landschapsontwikkeling, klimaatadaptatie, (toekomstige) knelpunten op het gebied van infrastructuur en energievoorziening ligt samenwerking voor de hand, ook grensoverschrijdend! Wij kiezen ervoor om de relatie met onze Nederlandse regiogemeenten verder te intensiveren, met onze Duitse regiogemeenten willen we een constructieve relatie opbouwen.

- 3. Elk ruimtelijk initiatief dat zelf georganiseerd draagvlak geniet, beschouwen we als kansrijker.**

Dit houdt in dat een initiatiefnemer zelf op zoek gaat naar draagvlak in zijn of haar omgeving en daartoe allianties smeedt. Wij zijn in dat geval eerder bereid om mee te werken. Voorwaarde is uiteraard dat het initiatief, ondanks draagvlak, niet het publieke belang onevenredig schaadt. Dit betekent niet dat zomaar alles kan en mag, ook al kan er in de directe omgeving draagvlak gecreëerd worden.

De basisprincipes zijn te vergelijken met het streven naar een schot in de roos. Ze geven de gewenste richting aan. Het is onze taak om nieuwe ontwikkelingen zo dicht mogelijk bij de roos te laten landen. Als gemeente kunnen we de gewenste ontwikkelingen zelf actief oppakken, maar we kunnen ook een rol spelen als verbinder van partijen (zie voor een nadere toelichting op de rol en verantwoordelijkheid Deel C).

Daarnaast hebben we een toetsende rol om ervoor te zorgen dat ontwikkelingen niet buiten het blazoen landen. We streven een schot in de roos na en, indien raak, is dat lovenswaardig. Maar een schot buiten de roos dat wel op het blazoen terecht komt slaan wij niet af. Als iemand buiten het blazoen schiet, kunnen we samen onderzoeken op welke wijze we toch op het blazoen komen.

